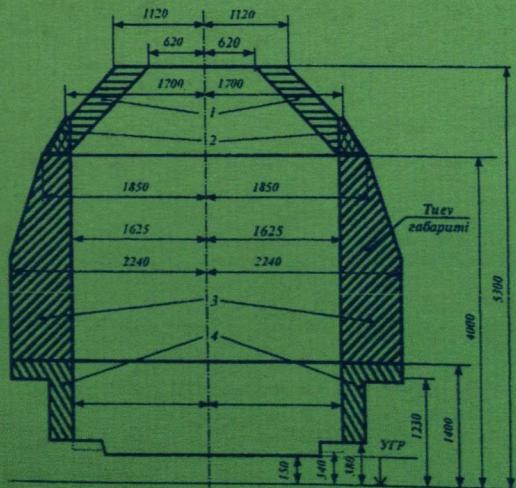

Б. С. Кулманов Б. С. Муртазин
Е. Е. Қарсыбаев А. Т. Асильбеков

656.21 к

К 67

КӨЛІКТЕРДІҢ ЖАБДЫҚТАРЫН ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫМДАРЫН ЖОБАЛАУ НЕГІЗДЕРІ

ҚАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БДМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

«М. ТЫНШАЕВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАК КӨЛЛІК ЖӘНЕ КОММУНИКАЦИЯЛАР АКАДЕМИЯСЫ» АҚ

Б. С. Кулманов, Б. С. Муртазин,
Е. Е. Қарсыбаев, А. Т. Асильбеков

Көліктердің жабдықтарын және құрылымдарын жобалау негіздері

ОҚУЛЫҚ

Алматы
2007

МАЗМҰНЫ

KІРІСПЕ.....	9
I ТАРАУ. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ТАСЫМАЛДАУ КӨЛІКТЕРІНІҢ СИПАТТАМАСЫ.....	16
1.1 Көліктердің жалпы сипаттамасы.....	16
1.2 Қазақстан Республикасының транзиттік тасымалдау қуаты.....	17
1.3 Автомобиль көлігімен халықаралық жүк тасымалдауды орындау.....	25
1.4 Қазақстан Республикасындағы темір жол көлігінің жалпы сипаттамасы.....	28
1.5 Қазақстан Республикасындағы темір жол көлігінің стансаларының, тораптарының ролі.....	31
1.6 Теміржол көлігіндегі стансаларды, тораптарды жобалағанда колданатын техникалық нормалар.....	31
1.7 Теміржол көлігіндегі стансаларды, тораптарды жобалағанда қолданатын экономико-математикалық әдістемелері (ЭМЭ) мен электронды-есептеу машиналары (ЭЕМ).....	35
1.8 Теміржол көлігінің жұмысының нактылығын және дұрыс жүргіс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін жетекші құжаттар.....	37
1.9 Теміржол көлігінің жұмысының негізгі экономикалық қерсеткіштері....	38
II ТАРАУ. ТЕМІРЖОЛ КӨЛІГІНДЕ ҚОЛДАНАТЫН СТАНСАЛАР, ТОРАПТАР ТУРАЛЫ ҚЫСҚАЩА ТҮСІНІКТЕР.....	39
2.1 Теміржол көлігінде қолданатын бекеттер стансалар және олардың жіктелуі.....	39
2.2 Теміржол көлігінде стансадағы жолдарының жіктелінуі.....	41
2.3 Теміржол көлігінде қолданатын габариттер мен жол өлшемдері.....	43
2.4 Теміржол көлігінде станса жолдарының қосылуы мен қылышысы.....	48
2.5 Теміржол стансаларында қолданатын алқымдар.....	59
2.6 Теміржол стансаларындағы сигналдарды, шекті тіреулерді т.б. орналастыру.	61
2.7 Стансалардағы жолдар байлық пішінін, ұзындығын және жобасын анықтау.	62
2.8 Стансаның негізгі статистикалық жабдықтары.....	63
2.9 Теміржол көлігінің стансаларының технологиясын аныктайтын құжат-Техникалық басқару актесі (ТБА).....	65
2.10 Теміржол көлігінің стансаларында орындалатын маневр жұмысы.....	66
III ТАРАУ. ТЕМІРЖОЛ КӨЛІГІНДЕ СТАНСАЛАРДЫ, ТОРАПТАРДЫ ЖОБАЛАҒАНДА ҚОЛДАНАТЫН ТЕХНИКО-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ШЕШІМДЕР.....	67
3.1 Теміржолды жобалаудың жағдайы мен мәліметтері.....	67
3.2 Жолдың үстінгі құрылышының атқаратын қызметі, құрамдас бөліктегі түрлері.....	70
3.3 Теміржол көлігінде станса мен тораптарды жобалаудың жалпы кезкарасы.	72
3.4 Теміржол көлігінде станса мен тораптарды жобалағанда қолданатын технико-экономикалық салыстыру әдістері мен нұсқаулар.....	73
3.5 Теміржол көлігінде станса мен тораптар. Құрылышын үйімдастыру және олардың мехникаландыру туралы қосымша мәліметтер.....	74

7.5 Көпшілік колданатын жүк стансанын өтпелік жолды типтік сыйбасы (V, VI, VII-суретті кара).....	161
7.6 Кірме жолға қызмет ететін жүк стансасының сыйбасы.....	163
7.7 Жүк түрлерін мамандырылған жүк стансаның сыйбалары.....	167
VIII ТАРАУ. ТЕМІРЖОЛДА СҰРЫПТАУ СТАНСАНЫҢ БЕЛГІЛЕУ, ЖАЙЛАСТЫРУ, ЖІКТЕЛІНУІ.....	173
8.1 Сұрыптау стансаларды белгіленуі.....	173
8.2 Сұрыптау стансаларды жіктелінуі.....	174
8.3 Сұрыптау стансасының орналасатын орындары.....	177
8.4 Сұрыптау стансасының негізгі құрылыштары.....	178
8.5 Сұрыптау стансасы түрлерінің (типтік) сыйбалары.....	180
8.6 Сұрыптау стансасының өнімділігін арттыруға колданылатын сыйбалары....	184
8.7 Теміржолда қолданып жүрген сұрыптау стансалардың сыйбалары, олардың ерекшеліктері (өзгешелігі).....	187
IX ТАРАУ. СҰРЫПТАУ (КОНДЫРҒЫСЫН), КҮРҮЛЫСТАРЫН (ЖАБДЫҚТАРЫН) ЖОБАЛАУ.....	188
9.1 Жобаланатын сұрыптау кондырғысы, олардың міндеттері мен түрлері...188	
9.2 Сұрыптау дөнестін құрылышы мен олардың негізгі көрсеткіштері.....190	
9.3 Вагонды дөнестеу домалату (скатывания) динамикасының негіздері....192	
9.4. Кедергі күштердің меншікті жұмысын есептеу.....194	
9.5 Дөнес төбесінен (ВГ) бірінші сұрыптау паркіндегі айыру бағыттамасына дейінгі арақашықтықты анықтау.....199	
9.6 Сұрыптау паркінің дөнес алқымының жоспарын жобалау (Сұрыптау паркінің дөнес алқымын жобалау).....205	
9.7 Дөнестің бойлау профилін жобалағанда алға қойылатын негізгі талаптар.....207	
9.8 Әдістеме анықтамасын істеп шығару қабілеттілік қылтасы.....208	
9.9 Таңдау әдісінің істеп шығару қабілетінің қабылдау-жөнелту жолының анықтамасы...:.....210	
X ТАРАУ. ТЕМІРЖОЛ ТОРАБЫ.....	212
10.1 Теміржолторабы туралы түсініктер, олардың жіктелінуі (мақсаты) міндеті.....212	
10.2 Теміржол торабтарының негізгі сыйбалары.....	214
10.3 Айқынды – ұйқынды (крестообразный) тораптың сыйбасы.....	216
10.4 Үшбұрышты түрлі тораптың сыйбасы.....	218
10.5 Теміржол торабтарының негізгі құрылыштарының орналасуына қарай жіктелінуі.....	220
10.6 Стансалары және басқа негізгі құрылыштары құрамалы түрде орналас-кан теміржол торабының сыйбасы.....	226
10.7 Өнеркәсіптік теміржол торабы.....	227
XI ТАРАУ. АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ТҮСІНІК.....	231
11.1 Автомобиль жолының элементтері.....	231
11.2 Автомобиль жолының жобалау ауданының табиги және шару-ашылықтық сипаттамасы.....	232

7.5 Көпшілік колданатын жук стансаның өтпелік жолды тиіптік сыйбасы (V, VI, VII-суретті кара).....	161
7.6 Кірме жолға қызмет ететін жук стансасының сыйбасы.....	163
7.7 Жүк түрлерін мамандырылған жук стансаның сыйбалары.....	167
VIII ТАРАУ. ТЕМІРЖОЛДА СҮРЫПТАУ СТАНСАНЫҢ БЕЛГІЛЕУ, ЖАЙЛАСТЫРУ, ЖІКТЕЛІНУІ.....	173
8.1 Сұрыптау стансаларды белгіленуі.....	173
8.2 Сұрыптау стансаларды жіктелінуі.....	174
8.3 Сұрыптау стансасының орналасатын орындары.....	177
8.4 Сұрыптау стансасының негізгі құрылыштары.....	178
8.5 Сұрыптау стансасы түрлерінің (типтік) сыйбалары.....	180
8.6 Сұрыптау стансасының өнімділігін арттыруға колданылатын сыйбалары.....	184
8.7 Теміржолда колданып жүрген сұрыптау стансалардың сыйбалары, олардың ерекшеліктері (өзгешелігі).....	187
IX ТАРАУ. СҮРЫПТАУ (КОНДЫРҒЫСЫН), ҚҰРЫЛЫСТАРЫН (ЖАБДЫҚТАРЫН) ЖОБАЛАУ.....	188
9.1. Жобаланатын сұрыптау кондырғысы, олардың міндеттері мен түрлері.....	188
9.2 Сұрыптау дөнестің құрылышы мен олардың негізгі көрсеткіштері.....	190
9.3 Вагонды дөнестеу домалату (скатывания) динамикасының негіздері.....	192
9.4. Кедері күштердің меншікті жұмысын есептеу.....	194
9.5 Дөнес тәбесінен (ВГ) бірінші сұрыптау паркіндегі айыру бағыттамасына дейінгі арақашыктықты анықтау.....	199
9.6 Сұрыптау паркінің дөнес алқымының жоспарын жобалау (Сұрыптау паркінің дөнес алқымын жобалау).....	205
9.7 Дөнестің бойлау профилін жобалаганда алға қойылатын негізгі талаптар.....	207
9.8 Әдістеме аныктамасын істеп шығару кабілеттілік кылтасы.....	208
9.9 Талдау әдісінің істеп шығару қабілетінің қабылдау-жөнелту жолының аныктамасы.....	210
X ТАРАУ. ТЕМІРЖОЛ ТОРАБЫ.....	212
10.1 Теміржолторабы туралы түсініктер, олардың жіктелінуі (максаты) міндеті.....	212
10.2 Теміржол торабтарының негізгі сыйбалары.....	214
10.3 Айқынды – ұйқынды (крестообразный) тораптың сыйбасы.....	216
10.4 Үшбұрышты түрлі тораптың сыйбасы.....	218
10.5 Теміржол тораптарының негізгі құрылыштарының орналасуына қарай жіктелінуі.....	220
10.6 Стансалары және басқа негізгі құрылыштары құрамалы түрде орналаскан теміржол торабының сыйбасы.....	226
10.7 Өнеркәсіптік теміржол торабы.....	227
XI ТАРАУ. АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ТҮСІНІК.....	231
11.1 Автомобиль жолының элементтері.....	231
11.2 Автомобиль жолының жобалау ауданының табиги және шаруашылықтық сипаттамасы.....	232

11.3 Автомобиль жолдарынын трассасы планын жобалау.....	234
11.4 Автомобиль жолының ұзына бойлық және көлденен кималарын жобалау	237
11.5 Жолдың категориясын және оны жобалау техникалық нормаларын есептеу және тағайындау.....	241
11.6 Жол тесемесін есептеу. Тесеменің құрылымдық қабаттары және олардың орналасуы.....	247
11.7 Жол тесемесіне әсер ететін факторлар.....	251
11.8 Жол-құрылым материалдарының сипаттамаларынын есептік мәндері.....	255
11.9 Жол тесемесін беріктікке есептеу.....	267
11.10 Жертесемесі мен жол тесемелерінің аязғатұрактылығын қамтамасыз ету.....	287
11.11 Сүеткізгіш құбырларға койылатын негізгі талаптар.....	303
Сүеткізгіш құбырларды жобалау.....	303
XII ТАРАУ. ҚАЛАЛАРДЫ КӨЛДІК ҚЫЗМЕТІНЕ БАЙЛАНЫСТЫ ЖОБАЛАУ	
12.1 Қалаларды функциалды зоналау және жобалау құрылымы.....	323
12.2 Қала қозғалысының ерекшелігі, оларды есептеу әдістері.....	327
12.3 Қаланың кошесінің өткізу қабілеттілігі.....	332
12.4 Қала кошелерінің көлденен ені және олардың жолагының ені.....	334
12.5 Қаладағы көшілік жол торабындағы автомобиль жолын есептеу.....	337
12.6 Қала территориясында автомобиль тұрагын орналастыру.....	339
ӘДЕБИТ ТІЗІМІ.....	342